

การบริหารโซ่อุปทานของผู้ประกอบการโรงงานสกัดน้ำมันปาล์มดิบในจังหวัดชุมพร Supply Chain Management of the Entrepreneurs of Palm Oil in Chumporn Province

มะโน ปราชญาพิพัฒน์¹

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารโซ่อุปทานของผู้ประกอบการโรงงานสกัดน้ำมันปาล์มดิบในเขตภาคใต้ตอนบนกับความสามารถในการให้บริการงานด้านโลจิสติกส์ระดับการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารโซ่อุปทานปาล์มน้ำมันกับความสามารถในการให้บริการ ระดับการบริหารของผู้ประกอบการในการบริหารความสัมพันธ์ระหว่าง การบริหารโซ่อุปทานปาล์มน้ำมันกับความสามารถในการให้บริการและความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารกับความสามารถในการให้บริการ โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นผู้ประกอบการโรงงานสกัดน้ำมันปาล์มดิบในเขตภาคใต้ตอนบนจำนวน 350 ชุด ค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า การจัดการโลจิสติกส์เป็นส่วนหนึ่งของระบบการบริหารโซ่อุปทานโดยมีเป้าหมายเพื่อลดต้นทุนค่าใช้จ่ายของทั้งระบบให้ต่ำที่สุด ดังนั้นการบริหารห่วงโซ่อุปทานด้านการผลิตและการรับประกันการทำงานอย่างน่าเชื่อถือและการทำงานด้วยความอย่างปลอดภัย การกำหนดวันเวลาที่แน่นอน มีผลต่อความสามารถในการให้บริการด้านโลจิสติกส์แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

คำสำคัญ : การบริหารโซ่อุปทาน ผู้ประกอบการโรงงานสกัดน้ำมันปาล์มดิบ การให้บริการด้านโลจิสติกส์

Abstract

The purposes of this research were to study the level of supply chain administration of palm oil industry and capability in logistics service and to study the level of administration of entrepreneurs in relationship administration between supply chain administration of palm oil industry and capability in logistics service. The instruments used in data collection from samples were 350 sets of questionnaires asking palm yard entrepreneurs in Chumporn Province. Statistics used in data analysis were percentage, mean, standard deviation and Chi-Square. The research found that logistics management is one part of the supply chain administration function. Its purpose is to reduce cost of administration expenditure to the lowest level so that the administration affects the production and working safety and the specific certain date affects the capability of the logistics services.

Keywords: Supply Chain Management, Palm Oil Entrepreneurs, logistics

¹ วิทยาลัยโลจิสติกส์และซัพพลายเชน มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา Email : Mano.pr@ssru.ac.th

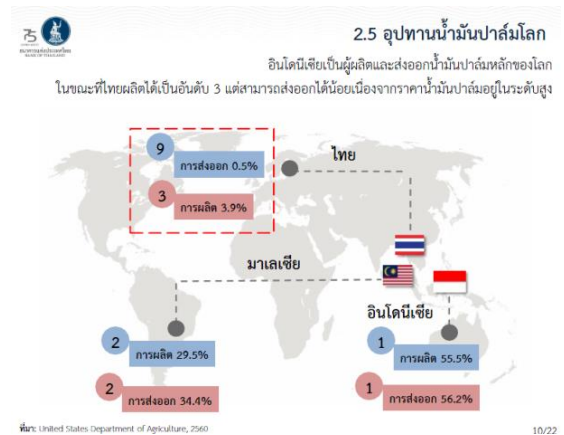
1. บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของงานวิจัย

ปาล์มน้ำมันถือเป็นพืชน้ำมันที่มีศักยภาพการผลิตน้ำมันสูงสุดเมื่อเทียบกับพืชชนิดอื่น อาทิ มะพร้าว มะกอก ฝ้าย ถั่วลิสง ถั่วเหลือง ดอกทานตะวัน เรปซิด เป็นต้น โดยอัตราการผลิตน้ำมันต่อไร่ของปาล์มน้ำมันสูงถึง 6-10 เท่าเมื่อเทียบกับอัตราการผลิตน้ำมันจากพืชน้ำมันชนิดอื่น ทำให้แม้พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันทั่วโลกจะมีเพียง 5% ของพื้นที่เพาะปลูกพืชน้ำมันทั้งหมด แต่ปริมาณการผลิตน้ำมันปาล์มมีสัดส่วนสูงถึง 36% ของปริมาณการผลิตน้ำมันจากพืชทุกชนิด ภูมิภาคอาเซียนถือเป็นแหล่งปลูกปาล์มน้ำมันหลักของโลก โดยประเทศผู้ผลิตสำคัญ คือ อินโดนีเซียและมาเลเซีย ที่มีผลผลิตน้ำมันปาล์มดิบรวมกันประมาณ 52.5 ล้านตัน หรือคิดเป็น 85% ของผลผลิตรวมของโลก และมีสัดส่วนการส่งออกน้ำมันปาล์มรวมกันมากกว่า 90% ของปริมาณการส่งออกในตลาดโลก ทำให้อินโดนีเซียและมาเลเซียมีบทบาทสูงในการกำหนดทิศทางราคาน้ำมันปาล์มในตลาดโลก สำหรับประเทศไทยมีผลผลิตน้ำมันปาล์มดิบเป็นอันดับ 3 ของโลก โดยมีผลผลิตเฉลี่ยประมาณ 2 ล้านตันต่อปี หรือคิดเป็น 1.2% ของผลผลิตน้ำมันปาล์มดิบโลก พื้นที่เพาะปลูกปาล์มน้ำมันและโรงงานสกัดน้ำมันปาล์มดิบของไทยส่วนใหญ่อยู่ในภาคใต้ คิดเป็น 85% ของพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันทั่วประเทศ อย่างไรก็ตามในปีที่ผ่านมามีการขยายพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันไปยังภาคเหนือ ภาคกลาง และภาคตะวันออกเฉียงเหนือมากขึ้น ซึ่งเป็นไปตามยุทธศาสตร์ของรัฐในการขยายพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันเพื่อสนับสนุนแผนพลังงานทดแทนและพลังงานทางเลือกของประเทศ ส่งผลให้ในปี 2559 ไทยมีพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันทั้งสิ้น 4.7 ล้านไร่ และมีผลผลิตปาล์มน้ำมัน 11.2 ล้านตัน (วาริรัตน์ เพชรสีช่วง, 2560).

อย่างไรก็ตาม การเพิ่มขึ้นของผลผลิตปาล์มน้ำมันของไทยส่วนใหญ่มาจากการขยายพื้นที่เพาะปลูก

ขณะที่ผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้นค่อนข้างน้อย ทั้งนี้พันธุ์ปาล์มน้ำมันที่ปลูกในไทยส่วนใหญ่เป็นพันธุ์ที่มีคุณภาพต่ำให้ผลผลิตปาล์มน้ำมันต่อไร่ต่ำ โดยมีเปอร์เซ็นต์น้ำมันเพียง 14-17% เทียบกับปาล์มน้ำมันในอินโดนีเซียและมาเลเซียที่มีเปอร์เซ็นต์น้ำมันสูงกว่า 20% นอกจากนี้โครงสร้างเกษตรกรไทยที่ส่วนใหญ่เป็นรายย่อย มีพื้นที่เพาะปลูกเฉลี่ย 20-25 ไร่ต่อราย ต่างจากสวนปาล์มในอินโดนีเซียและมาเลเซียที่มีสัดส่วนของแปลงขนาดใหญ่มากกว่า 80% มีพื้นที่การเพาะปลูกเฉลี่ยกว่า 200 ไร่ต่อราย ทำให้ประสิทธิภาพในการจัดการผลผลิตของเกษตรกรไทยต่ำกว่า ทั้งการเลือกพันธุ์ปาล์มน้ำมัน การบำรุงรักษาผลปาล์ม การเก็บเกี่ยวและเก็บรักษาผลปาล์มน้ำมัน มักมีการเก็บเกี่ยวผลปาล์มก่อนสุก ทำให้อัตราการให้น้ำมันต่ำ ตลอดจนการขายผลผลิตที่มักผ่านพ่อค้าคนกลางหรือ ลานเทปาล์มน้ำมันที่อยู่ในบริเวณใกล้เคียง ผลจากปริมาณผลผลิตต่อรายต่ำจึงไม่คุ้มในการขนส่งไปขายตรงกับโรงสกัดน้ำมันปาล์มดิบ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2559) ด้วยเหตุนี้ทำให้ต้นทุนปาล์มน้ำมันของไทยสูงกว่าอินโดนีเซียและมาเลเซีย จากข้อเสียเปรียบด้านต้นทุนข้างต้นทำให้ทางการไทยแทรกแซงกลไกตลาดปาล์มน้ำมันทั้งระบบโดยผ่านคณะกรรมการนโยบายปาล์มน้ำมันแห่งชาติ หรือ กนป. ซึ่งมีหน้าที่ 1) ดูแลนโยบายและแผนพัฒนาปาล์มน้ำมันทั้งระบบ และ 2) การบริหารจัดการผลผลิตปาล์มน้ำมัน ทั้งการจัดสรรผลผลิตเพื่อการบริโภคและใช้ในอุตสาหกรรม การนำเข้าปาล์มน้ำมันและน้ำมันปาล์ม (ผ่านองค์การคลังสินค้า ซึ่งเป็นรัฐวิสาหกิจสังกัดกระทรวงพาณิชย์) รวมทั้งเข้าไปรับซื้อผลผลิตปาล์มน้ำมันจากเกษตรกรในบางช่วงเวลา โดยเฉพาะในช่วงที่ผลผลิตออกสู่ตลาดมากและราคาตกต่ำ และให้กรมการค้าภายใน (สังกัดกระทรวงพาณิชย์) กำหนดราคารับซื้อปาล์มน้ำมันและน้ำมันปาล์มในทุกขั้นตอน

ภาพที่ 1 ราคาน้ำมันปาล์มดิบไทยมีแนวโน้มสูงกว่ามาเลเซียตั้งแต่ปลายปี 2556

ที่มา: กรมการค้าภายใน, 2561

จากสถานการณ์การแข่งขันทางธุรกิจที่ผ่านมา รวมถึงข้อเสียเปรียบด้านต้นทุนข้างต้นทำให้ทางกรมฯ แทรกแซงกลไกตลาดปาล์มน้ำมันทั้งระบบ ส่งผลให้การแข่งขันทางธุรกิจทวีความรุนแรงมากขึ้น ผู้บริหารที่ต่างตกอยู่ภายใต้แรงกดดันที่จะต้องทำให้องค์กรมีการบริหารต้นทุนที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น การแข่งขันทางธุรกิจมุ่งเน้นที่ความพึงพอใจของลูกค้าเป็นหลัก การตอบสนองต่อความต้องการที่รวดเร็วทันตามความเปลี่ยนแปลงของลูกค้า และอยู่บนพื้นฐานของต้นทุนการผลิตต่ำ กำไรสูงสุด โดยผลิตในปริมาณที่พอเหมาะ ดังนั้นการนำเครื่องมือเข้ามาช่วยในการบริหารภายในองค์กรให้เกิดประสิทธิภาพนั้นจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง และเครื่องมือที่สามารถช่วยผู้ประกอบการในสภาวะการแข่งขันในปัจจุบันได้เป็นอย่างดีก็คือ ระบบการบริหารจัดการโซ่อุปทาน

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาระดับการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารโซ่อุปทานปาล์มน้ำมันกับความสามารถในการให้บริการ

1.2.2 เพื่อศึกษาระดับการบริหารของผู้ประกอบการในการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารโซ่อุปทานปาล์มน้ำมันกับความสามารถในการให้บริการ

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

1.3.1 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือผู้ประกอบการลานเท้ามั่นจังหวัดชุมพร จำนวน 300 ลานเท้ามั่นน้ำมัน (สำนักงานสาขาเชิงตวงวัด 3-2 ชุมพร, 2561)

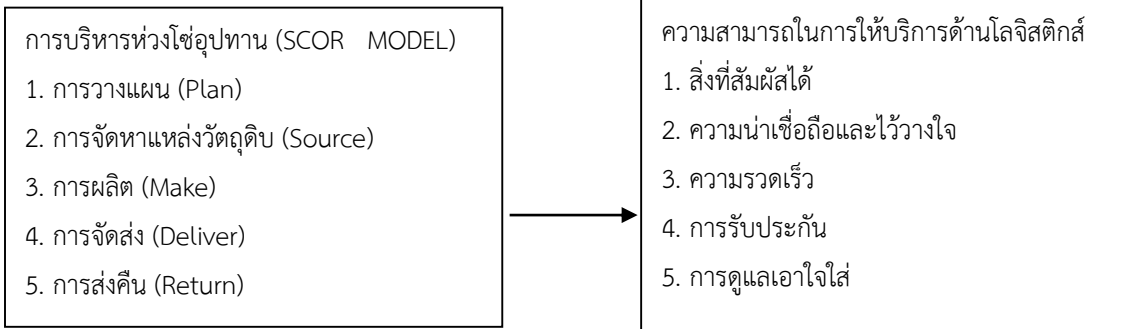
1.3.2 ขอบเขตด้านเนื้อหาการวิจัยครั้งนี้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการโซ่อุปทานกับระดับความสามารถในการให้บริการด้านโลจิสติกส์ โดยการจัดการโซ่อุปทานประกอบด้วย การวางแผน การจัดหาวัตถุดิบ การผลิต การจัดส่ง และการส่งคืนและความสามารถในการให้บริการด้านโลจิสติกส์ประกอบด้วย สิ่งที่สามารถสร้างความน่าเชื่อถือและไว้วางใจ ความรวดเร็ว การประกันและการดูแลเอาใจใส่

1.5 กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัยเรื่อง การบริหารความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารโซ่อุปทานของอุตสาหกรรมปาล์มน้ำมันกับความสามารถในการให้บริการงานด้านโลจิสติกส์ผู้วิจัยศึกษารวบรวมและสรุปได้เป็นกรอบแนวคิดซึ่งแสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรอธิบายด้วยกรอบแนวคิดดังนี้

ตัวแปรตาม

ตัวแปรตาม

2. วิธีดำเนินการวิจัย

2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ผู้ประกอบการโรงงานสกัดน้ำมันปาล์มดิบในเขต จังหวัดชุมพร (กระทรวงอุตสาหกรรม, 2560)

2.2 กลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้ประกอบการโรงงานสกัดน้ำมันปาล์มดิบในเขตจังหวัดชุมพร จำนวน 70 แห่ง โดยใช้วิธีสุ่มแบบเจาะจง ผู้วิจัยทำการแจกแบบสอบถามจำนวน 5 ชุด ต่อ โรงงาน 1 แห่ง โดยกำหนดให้เจ้าของกิจการ ผู้ปฏิบัติงาน เกษตรกรผู้ผลิต รวมถึงสัมภาษณ์เจ้าของกิจการ จำนวน 3 ท่าน โดยการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง

2.3 เครื่องมือวิจัยและการตรวจสอบคุณภาพ

เครื่องมือวิจัยคือแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ก่อนจะนำแบบสอบถามไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่านเพื่อทำการวิเคราะห์หาค่าความเที่ยง (Validity) ของแบบสอบถามโดยประเมินว่าข้อคำถามของแบบสอบถามมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ภายหลังการตรวจสอบพบว่า แบบสอบถามมีค่าความเที่ยงตรง (IOC: Index of Item-Objective Congruence) เท่ากับ 0.84 และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ 0.79 ซึ่งสามารถนำไปใช้ได้

แบบสอบถาม ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้นตามแนวคิด ทฤษฎี โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับ

ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 5 ข้อ ลักษณะของคำถามเป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริการห่วงโซ่อุปทาน ได้แก่ การวางแผน การจัดหาแหล่งวัตถุดิบ การผลิต การจัดส่งและการส่งคืน

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับความสามารถในการให้บริการของผู้ประกอบการลานเทในเขตจังหวัด สุราษฎร์ธานี ได้แก่ สิ่งที่สามารถทำได้ ความน่าเชื่อถือและไว้วางใจ ความรวดเร็ว การรับประกัน การดูแลเอาใจใส่

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

เก็บรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้วผู้ศึกษาทำการวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงปริมาณโดยผู้ศึกษาได้นำข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้รับเป็นจำนวน 350 ชุด เพื่อนำมาทำการวิเคราะห์หาค่าสถิติได้แก่ความถี่ร้อยละและค่าเฉลี่ยแล้วสรุปผลการศึกษานำเสนอในรูปแบบลักษณะของการใช้ตารางประกอบดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถามโดยวิเคราะห์จำแนกตาม เพศ อายุ อาชีพ รายได้ระดับการศึกษา ในการวิเคราะห์ข้อมูลจะใช้สถิติ

เชิงพรรณนา (Description Statistics) การใช้สถิติค่าร้อยละ (Percentage)

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารโซ่อุปทาน

1) ข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารโซ่อุปทานของอุตสาหกรรมปาล์มน้ำกับความสามารถในการให้บริการด้านโลจิสติกส์โดยจะใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Description Statistics) โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย

2) ข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารโซ่อุปทานของอุตสาหกรรมปาล์มน้ำมันกับความสามารถในการให้บริการด้านโลจิสติกส์โดยลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยแต่ละข้อมีคำถามมีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด และกำหนดเกณฑ์การตัดสินค่าคะแนนเฉลี่ยของความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารโซ่อุปทานของอุตสาหกรรมปาล์มน้ำมันกับความสามารถในการให้บริการด้านโลจิสติกส์ โดยวัดความพึงพอใจ 5 ระดับ ได้แก่ ความเห็นที่มีต่อการบริหารมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

แบบสัมภาษณ์ ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเกี่ยวกับการความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารโซ่อุปทานของอุตสาหกรรมปาล์มน้ำมันกับความสามารถในการให้บริการด้านโลจิสติกส์ และนำแบบสัมภาษณ์ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา พบว่า แบบสัมภาษณ์มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.67 และ 1.00 โดยประเด็นการสนทนากลุ่มใช้การอภิปรายการบริหารห่วงโซ่อุปทาน (SCOR MODEL) ได้แก่ การวางแผน (Plan) การจัดหาแหล่งวัตถุดิบ (Source) การผลิต (Make) การจัดส่ง (Deliver) การส่งคืน (Return) รวมทั้งความสามารถในการให้บริการด้านโลจิสติกส์ ได้แก่ สิ่งสัมผัสได้ความน่าเชื่อถือและไว้วางใจ ความรวดเร็วการรับประกันและการดูแลเอาใจใส่

2.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

2.5.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นข้อมูลที่ได้จากการสำรวจประชากรที่เป็นกลุ่มเป้าหมายโดยใช้แบบสอบถามที่ได้ออกแบบตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ซึ่งใช้ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเป็นแนวทางในการกำหนดข้อคำถามรวมทั้งได้มีการทดสอบความเที่ยงตรง

2.5.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าจากเอกสารรายงานวิจัย บทความและเว็บไซต์ต่าง ๆ รวมถึงข้อมูลจากหน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง

3. สรุปผลการวิจัย

3.1 พบว่า ประชากรส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุ 31-40 ปี สมรสแล้ว การศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี เป็นผู้ประกอบการรายย่อยมีเงินทุนของตนเอง จำนวน 1-5 ล้านบาทประกอบธุรกิจรับซื้อปาล์ม 1-5 ปี ใช้เงินตั้งต้นในการประกอบธุรกิจรับซื้อปาล์ม 1-5 ปีรายได้ต่อปีจากการประกอบการโรงงานสกัดน้ำมันปาล์มดิบ 1-5 ปี

3.2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารโซ่อุปทานเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ประกอบการโรงงานสกัดน้ำมันปาล์มดิบในเขตพื้นที่จังหวัดชุมพร

ตารางที่ 1. ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารโซ่อุปทาน เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ประกอบการในเขตจังหวัดชุมพร โดยรวม

การบริหารโซ่อุปทานเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ประกอบการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความสำคัญ
1. ด้านการวางแผน	4.36	0.53	มาก
2. ด้านการจัดหาแหล่งวัตถุดิบ	3.92	0.36	มาก
3. ด้านการผลิต	4.39	0.31	มากที่สุด
4. ด้านการจัดส่ง	3.41	0.29	มาก
5. ด้านการส่งคืน	1.17	0.31	น้อยที่สุด
รวม	3.45	0.29	มาก

3.3 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการบริหารของผู้ประกอบการในการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารโซ่อุปทานปาล์มน้ำมันกับความสามารถในการให้บริการงานด้านโลจิสติกส์

ตารางที่ 2 สรุปค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการบริหารของผู้ประกอบการในการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารโซ่อุปทานปาล์มน้ำมันกับความสามารถในการให้บริการงานด้านโลจิสติกส์

ความสามารถในการให้บริการงานด้านโลจิสติกส์	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความสำคัญ
1. สิ่งที่สามารถทำได้	4.29	0.33	มาก
2. ความน่าเชื่อถือและไว้วางใจ	4.81	0.29	มาก
3. ความรวดเร็ว	4.56	0.28	มาก
4. การรับประกัน	4.84	0.30	มากที่สุด
5. การดูแลเอาใจใส่	4.68	0.34	มาก
รวม	4.64	0.25	มาก

3.4 หาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารกับความสามารถในการให้บริการงานด้านโลจิสติกส์

ตารางที่ 3. ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารห่วงโซ่อุปทาน เพื่อตอบสนองความต้องการของประกอบการด้านการวางแผน กับ ความสามารถในการให้บริการของผู้ให้บริการด้านโลจิสติกส์

การบริหารห่วงโซ่อุปทานเพื่อตอบสนองความต้องการของประกอบการด้านการวางแผน	ความสามารถในการให้บริการของผู้ให้บริการด้านโลจิสติกส์
	χ^2 Sig.
สิ่งที่สัมผัสได้	69.91 0.000*
ความน่าเชื่อถือและไว้วางใจ	81.93 0.000*
ความรวดเร็ว	111.93 0.000*
การรับประกัน	47.33 0.000*
การดูแลเอาใจใส่	44.21 0.000*

4. อภิปรายผล

จากผลการศึกษาข้างต้นสามารถนำมาอธิบายการทดสอบสมมติฐานในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 หรือที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยตั้งสมมติฐานการวิจัยไว้ ดังนี้

4.1 การบริหารโซ่อุปทานกับความสามารถในการบริหารงานด้านโลจิสติกส์ มีความสัมพันธ์กันจากการศึกษา พบว่า การจัดการโลจิสติกส์เป็นส่วนหนึ่งของระบบการบริหารโซ่อุปทานโดยมีเป้าหมายเพื่อลดต้นทุนค่าใช้จ่ายของทั้งระบบให้ต่ำที่สุด และยังคงตอบสนองต่อระดับบริการที่ถูกค่าต้องการ การขาดการส่งเสริมและความร่วมมือซึ่งกันและกันในโซ่อุปทานปาล์มน้ำมัน ดังนั้นในการยกระดับโซ่อุปทานของปาล์มน้ำมัน จำเป็นต้องมีการพัฒนาการบริหารงานด้านโลจิสติกส์ อันได้แก่ 1) ด้านผลิตภัณฑ์คือการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตปาล์มน้ำมัน 2) การยกระดับกระบวนการ โดยการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการกระบวนการต่าง ๆ ร่วมกับการวิจัยและพัฒนาควบคู่กันไป เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีที่ปรับเปลี่ยนไปอย่างรวดเร็ว และสภาวะเศรษฐกิจ เพื่อการอยู่รอดใน

การดำเนินชีวิต และยกระดับโซ่อุปทานปาล์มน้ำมัน โดยการรวมกลุ่มกัน ยกระดับความสามารถในการแข่งขัน ให้มีการรวมกลุ่มกันที่เข้มแข็ง เพื่อให้เกิดเป็นการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ทั้งเรื่องการสื่อสาร ความรู้ต่าง ๆ เทคโนโลยี และงบประมาณ ส่งผลให้เกิดการยกระดับทั้งโซ่คุณค่า และเกิดเป็นการพัฒนาที่ต่อเนื่อง

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Glenday et al. (2015) กล่าวว่า พื้นที่การผลิตในกระบวนการต้นน้ำ สำหรับเกษตรกรรายย่อยรวมถึงประยุกต์ใช้หลัก Good Agricultural Practices และการใช้เทคโนโลยีในกระบวนการผลิตตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำ สามารถส่งเสริมให้ธุรกิจนั้นมีต้นทุนการผลิตต่ำลง

เปรมจิต สัตนันท์ (2559) ได้ศึกษาการวิเคราะห์โซ่คุณค่าของปาล์มน้ำมัน จังหวัดชลบุรี ผลจากการศึกษาพบว่า การยกระดับกระบวนการ โดยการส่งเสริมเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการบริหารจัดการด้านโลจิสติกส์ร่วมกับการวิจัยและพัฒนาเชื่อมต่อการขนส่งต้องมีความเชื่อมโยงอย่างเป็นระบบ ส่งผลให้สัดส่วนของต้นทุนโลจิสติกส์ในการขนส่งทางถนนจากแหล่งผลิตไปยังท่าทำการส่งออก และจากท่านำเข้าไปยังตลาดปลายทางต่ำลง อย่างไรก็ตาม ค่าขนส่งระหว่างประเทศที่ผ่านประเทศลาว เวียดนาม และประเทศจีนในอนาคตสามารถลดต้นทุนในส่วนนี้ได้ ซึ่งทำให้การขนส่งทางบกมีความได้เปรียบ เมื่อเทียบกับการขนส่งทางทะเล นอกจากนั้นการขนส่งทางบกยังมีความได้เปรียบเรื่องความรวดเร็ว จากการระยะเวลาการขนส่งลดลง ทำให้คุณภาพของสินค้าเมื่อถึงตลาดปลายทางดีขึ้น การปรับตัวของราคาขึ้นลงของตลาดหันต่อสถานการณ์ ซึ่งปัจจัยสำคัญที่จะสร้างกำไรให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกระดับ โดยเฉพาะเกษตรกร ดังนั้นการใช้กลยุทธ์ทางด้านโลจิสติกส์มีความสำคัญต่อการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมปาล์มน้ำมันเป็นอย่างมาก ได้แก่ การใช้กลยุทธ์ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ซื้อและผู้ขายประกอบด้วยการสร้างความสัมพันธ์กันอย่างต่อเนื่อง มีการกำหนดระดับการให้ความสำคัญซึ่งกันและกัน นอกจากนี้ยังต้องมีการสื่อสารที่ดีพอ มีผลโดยตรงที่ทำให้องค์กรเกิดความฉับไวในการทำงาน และมีผลต่อความร่วมมือระหว่างองค์กร ประกอบด้วยการสร้าง ความเชื่อมโยงระหว่างองค์กร การปรับปรุงการทำงานร่วมกันต้องอาศัยการวางแผน การแบ่งปันผลประโยชน์ นอกจากนี้ยังต้องมีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเข้าช่วยในการทำงานซึ่งประกอบด้วยการใช้เทคโนโลยี ในหน่วยงานต่างๆ ขององค์กร การพัฒนาปรับปรุงเทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ ในความสัมพันธ์ดังกล่าวพบว่าปัจจัยดังกล่าวนี้ส่งผลให้องค์กรเกิดความฉับไวในการทำงาน ประกอบด้วยความสามารถในการปรับเปลี่ยน ความยืดหยุ่น และความรวดเร็ว ซึ่งประเด็นดังกล่าวส่งผลให้องค์กรมีความสามารถในการแข่งขันที่สูงขึ้น ทั้งความได้เปรียบในด้านต้นทุนที่ลดลง ความได้เปรียบในด้านต้นทุนที่ตอบสนองที่รวดเร็ว ทำให้อุตสาหกรรมปาล์มน้ำมันมีความสามารถในการแข่งขันที่สูงขึ้น ดังนั้นการพัฒนาองค์กรโดยการใช้กลยุทธ์ทางด้านโลจิสติกส์จึงมีความสำคัญมาก นับเป็นปัจจัยสำคัญในการดำเนินธุรกิจ สิ่งที่เกิดขึ้นเมื่อมีการปรับเปลี่ยนกระบวนการทำงาน ให้เหมาะสมกับองค์กรนั้น อย่างไรก็ตามผลการวิเคราะห์สามารถชี้ให้เห็นว่าองค์กรจะดำเนินธุรกิจให้ประสบความสำเร็จ พร้อมกับมีความได้เปรียบเหนือกว่าคู่แข่งได้ ต้องมีการใช้ปัจจัยทางด้านโลจิสติกส์เข้ามาช่วยในการจัดการ

การสื่อสารที่ดีพอ มีผลโดยตรงที่ทำให้องค์กรเกิดความฉับไวในการทำงาน และมีผลต่อความร่วมมือระหว่างองค์กร ประกอบด้วยการสร้าง ความเชื่อมโยงระหว่างองค์กร การปรับปรุงการทำงานร่วมกันต้องอาศัยการวางแผน การแบ่งปันผลประโยชน์ นอกจากนี้ยังต้องมีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเข้าช่วยในการทำงานซึ่งประกอบด้วยการใช้เทคโนโลยี ในหน่วยงานต่างๆ ขององค์กร การพัฒนาปรับปรุงเทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ ในความสัมพันธ์ดังกล่าวพบว่าปัจจัยดังกล่าวนี้ส่งผลให้องค์กรเกิดความฉับไวในการทำงาน ประกอบด้วยความสามารถในการปรับเปลี่ยน ความยืดหยุ่น และความรวดเร็ว ซึ่งประเด็นดังกล่าวส่งผลให้องค์กรมีความสามารถในการแข่งขันที่สูงขึ้น ทั้งความได้เปรียบในด้านต้นทุนที่ลดลง ความได้เปรียบในด้านต้นทุนที่ตอบสนองที่รวดเร็ว ทำให้อุตสาหกรรมปาล์มน้ำมันมีความสามารถในการแข่งขันที่สูงขึ้น ดังนั้นการพัฒนาองค์กรโดยการใช้กลยุทธ์ทางด้านโลจิสติกส์จึงมีความสำคัญมาก นับเป็นปัจจัยสำคัญในการดำเนินธุรกิจ สิ่งที่เกิดขึ้นเมื่อมีการปรับเปลี่ยนกระบวนการทำงาน ให้เหมาะสมกับองค์กรนั้น อย่างไรก็ตามผลการวิเคราะห์สามารถชี้ให้เห็นว่าองค์กรจะดำเนินธุรกิจให้ประสบความสำเร็จ พร้อมกับมีความได้เปรียบเหนือกว่าคู่แข่งได้ ต้องมีการใช้ปัจจัยทางด้านโลจิสติกส์เข้ามาช่วยในการจัดการ

โซ่อุปทานของลานเทปาล์มน้ำมัน ลานเทมีช่องทางการไหลที่คล้ายคลึงกัน โดยเริ่มต้นจากสวนปาล์มน้ำมันของเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันผ่านการเก็บเกี่ยวจากเกษตรกรเองหรือมีการจ้างทีมรับจ้างเก็บเกี่ยวหรือเป็นทีมเก็บเกี่ยวของลานเท ส่งต่อไปยังลานเทปาล์มน้ำมันที่อยู่ในพื้นที่ และส่งต่อไปยังโรงสกัดที่อยู่ใกล้เคียงหรืออาจจะมีการส่งผ่านลานเทขนาดใหญ่เพื่อส่งต่อโรงสกัดปาล์มน้ำมันต่อไป การมีปริมาณลานเทที่เพิ่มมากขึ้น สะท้อนให้เห็นถึงปริมาณผลผลิตที่ไม่เพียงพอที่เกษตรกรจะคุ้มทุนในการไปส่งผลผลิตขายต่อยังโรงสกัดด้วยตัวเอง

และการที่ลานเหมืองการส่งขายต่อยังนอกพื้นที่สะท้อนให้เห็นถึงความสามารถในการรองรับผลผลิตของโรงสกัดในพื้นที่ที่ไม่เพียงพอและปัญหาด้านอำนาจการต่อรองที่เกิดขึ้นระหว่างผู้ขายและผู้ซื้อภายในโซ่อุปทาน (บุญทรินทร์กลับ, 2558)

ซึ่งสอดคล้องกับณรงค์ฤทธิ์ อุดลัญฐานานุศักดิ์ และลัดดา ธรรมวิทย์สกุล (2561) กล่าวว่า การปรับปรุงด้านระบบการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ นับว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งกับการพัฒนาระบบโลจิสติกส์ของประเทศไทย เพราะการที่ต้นทุนโลจิสติกส์ของประเทศไทยสูงมากเมื่อเทียบกับประเทศอื่น ส่วนหนึ่งเนื่องมาจากการที่การขนส่งสินค้าส่วนใหญ่ในประเทศไทยยังอาศัยการขนส่งทางถนน มิได้ใช้รูปแบบการขนส่งที่มีต้นทุนการขนส่งต่อหน่วยต่ำ และมีประสิทธิภาพการใช้เชื้อเพลิงสูง (เช่น การขนส่งทางรางและการขนส่งทางน้ำ) ในสัดส่วนที่มาก ดังนั้น หากภาครัฐสามารถดำเนินการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน รวมทั้งประสิทธิภาพการให้บริการของการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ โดยเฉพาะการขนส่งทางราง ให้มีประสิทธิภาพที่ดีได้แล้ว จะเป็นประโยชน์ไม่เพียงแต่ในอุตสาหกรรมปาล์มน้ำมันเท่านั้น ยังจะเป็นประโยชน์ต่ออุตสาหกรรมสินค้าส่งออกอื่นๆ อีกเป็นจำนวนมาก รวมทั้งจะส่งผลถึงการลดต้นทุนโลจิสติกส์ของประเทศไทยได้อย่างมากอีกด้วย จตุพร สังขวรรณ (2557) กล่าวว่า การจัดการโลจิสติกส์ปัจจัยสำคัญที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลด้านของประสิทธิภาพการบริหารจัดการที่เป็นมาตรฐาน นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังมีความคิดเห็นเพิ่มเติมว่า ควรพิจารณาการควบคุมต้นทุนค่าขนส่ง และการคิดอัตราค่าขนส่งอย่างมีหลักการโดยกำหนดโครงสร้างอัตราค่าขนส่งที่พิจารณาทั้งน้ำหนักบรรทุกและระยะทางการขนส่ง เพื่อให้เกิดความยุติธรรมระหว่างผู้ว่าจ้างและผู้ประกอบการขนส่ง

5. ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

5.1 ควรศึกษาเพิ่มเติมโดยตัวแปรอิสระในการศึกษา เช่น ปัจจัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ปัจจัยด้านสังคม ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยด้านจิตวิทยา ซึ่งเป็นปัจจัยที่อาจจะส่งผลต่อการบริหารโซ่อุปทานของอุตสาหกรรมปาล์มน้ำมัน

5.2 ควรศึกษาถึงความต้องการด้านอื่นๆ ของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมปาล์มน้ำมันเพื่อให้เกิดการพัฒนาและปรับปรุงรูปแบบการจัดการในส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับโซ่อุปทาน ได้แก่ การเพาะปลูก การดูแลรักษา การเก็บเกี่ยว การจัดการหลังการเก็บเกี่ยว การจัดการลานเทปาล์มน้ำมัน การขนส่ง เป็นต้น

6. เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. (2558). **สารสนเทศเศรษฐกิจการเกษตรรายสินค้า ปี 2558**. กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง.
- จตุพร สังขวรรณ. (2557). **ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์**. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดดูเคชั่น
- ชญานันท์ เกิดพิทักษ์ และคณะ. (2552). **การเพิ่มความได้เปรียบในเชิงการแข่งขันด้วยกลยุทธ์โลจิสติกส์ในอุตสาหกรรมปาล์มน้ำมัน**. นำเสนองานวิจัยในงานการประชุมสัมมนาวิชาการด้าน การจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน ครั้งที่ 9 (ThaiVCM 2009). ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ณรงค์ฤทธิ์ อุดลัญฐานานุศักดิ์ และ ลัดดา ธรรมวิทย์สกุล. (2561). **อุตสาหกรรมปาล์มน้ำมันไทย: ในบริบทใหม่ที่ท้าทาย**. ใน งานสัมมนาวิชาการเศรษฐกิจภาคใต้ ปี 2561 วันที่ 12 มิถุนายน 2561 ณ โรงแรมแก้วสมุยรีสอร์ท, สุราษฎร์ธานี.

- บุญทวี จันทร์กลับ. (2558, มิถุนายน- 2559, พฤษภาคม). การศึกษาโซ่อุปทานของลาน
เทปาล์มน้ำมันในพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง.
วารสารการขนส่งและโลจิสติกส์, (8), 12-20.
- เปรมจิต สัตนันท์ (2559). การวิเคราะห์โซ่คุณค่าของ
ปาล์มน้ำมัน จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์
วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
การจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน,
มหาวิทยาลัยบูรพา
- วาริรัตน์ เพชรสีช่วง. (2560, มิถุนายน). แนวโน้ม
ธุรกิจ/อุตสาหกรรม ปี 2560-62
อุตสาหกรรมปาล์มน้ำมัน. ค้นเมื่อ 19
มิถุนายน 2562, จาก
https://www.krungsri.com/bank/getmedia/b0779e2e-ef70-43eb-91ff-ac5a98639968/IO_Oil_Palm_2017_TH.aspx
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม
แห่งชาติ. (2559). แผนยุทธศาสตร์
การพัฒนาระบบโลจิสติกส์ของไทย ฉบับที่
2 (2556-2560). กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง.
- Glenday, S., et al. (2015). Central kalimantan's
oil palm value chain : opportunities
for productivity, profitability and
sustainability gains. Indonesia : n.

